

i nu ifrågavarande hänseende, anser Utskottet någon särskild hemställan i föreslagna syftet ej erforderlig; och Utskottet får i anledning deraf tillstyrka,
att ej eller Herr Orres omförmälda motion må till någon vidare åtgärd föranleda.

Stockholm den 21 Februari 1867.

På Utskottets vägnar:

ERIC SPARRE.

N:o 51.

Ank. till Riksd. Kansli d. 11 Mars 1867, kl. 5 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckta motioner rörande indelning och underhåll af byvägar.

Med framhållande af vigten och önskvärdheten deraf, att byvägar blefve försatta i fullt farbart skick, hvilket för närvarande åtminstone icke i allmänhet vore händelsen, hafva Herrar *C. Orre* och *A. J. Sandstedt* uti särskilda, inom Andra Kammaren väckta motioner (N:is 33 och 61), hvilka blifvit till Lag-Utskottets behandling öfverlemnade, föreslagit:

Herr *Orre*, "att Riksdagen behagade besluta aflåtandet af underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, innefattande Riksdagens underdåniga anhållan, att Kongl. Maj:t täcktes utfärda författning derom, att till byvägar skola räknas sådana, hvilka till kyrkoväg af något hemman inom socknen gagnas: att i underhållet deraf skola deltaga alla hemman inom socknen, som sig af vägen i nämnda egenskap eller i och för så kallade hemkörslor betjena: att vägen, som årligen bör synas af någon dertill af kommunen vald sakkunnig person, bör till underhåll på ofvannämnda hemman delas efter förmedlade hemmantalet: samt att försummadt underhåll deraf medför samma påföljd, som angående allmänna vägarne upprätthållande sommar- och vintertiden är stadgad";

samt Herr *Sandstedt*, att kommunerna må berättigas "att socknevis utse taxeringsmän, som taxera och fördela byvägarne emellan dem, som vägarne gagna, så att hvarje skifte får sin del, der det lägligast faller, och att kommunen sedan utser syningsmän, som hafva sig ålagdt att årligen syna de sålunda indelta byvägarne och, efter verkställd besigtning, låta på den tredskandes bekostnad för lega iståndsätta det bristfälliga vägstycket."

Hvad först angår Herr *Orres* förslag, så vidt det afser att få bestämdt, att till byvägar skola räknas sådana, hvilka till kyrkoväg af något hemman begagnas, samt att alla hemman inom socknen, som sig af vägen i nämnda egenkap eller för så kallade hemkörslor betjena, skulle i underhållet af vägen deltaga, så anser Utskottet sig böra erinra, att hvad motionären i detta afseende föreslagit icke innefattar annan ändring i hvad redan genom Kongl. Resolutionen på Adelns besvär den 8 Januari 1735, § 8, är stadgadt, än att deltagandet i underhållet af vägen skulle inskränkas till de hemman inom socknen, som sig af densamma betjena, med befrielse för de utom socknen belägna hemman, som deraf hafva gagn, hvilket icke torde kunna anses såsom förbättring af stadgandet.

Beträffande åter de af motionären föreslagna föreskrifter angående underhållsskyldigheten af dessa vägar och kontrollen derå, så skulle, derest samma förslag bifölles, följden blifva den, att äfven enstaka belägna hemman, försedda med en enda åbo, finge ovillkorlig förpligtelse att, ehvad hinder än kunde möta, vid äfventyr af laga ansvar hålla godkänd utfartsväg, äfven der den icke af annan, än samma hemmans åbo, begagnades. Ett sådant lagstiftande magtens ingrepp i den enskildes beslutanderätt i fråga om angelägenheter, som honom ensam angå, torde icke kunna förordas. Förslaget om väghållningsskyldighetens utgörande efter förmedlade hemmantalet torde icke eller böra tillstyrkas, helst olämpligheten af denna grund för deltagande i kommunala besvär på sednare tid blifvit allt mera erkänd och, på sätt Utskottet i dess Utlåtande N:o 50 omförmält, underdånig framställning om dess borttagande i fråga om underhållet af allmänna vägar hos Kongl. Maj:t gjord. Den skulle i förevarande fall icke eller leda till det af motionären åsyftade resultat, en på samma gång rättvis och billig fördelning af ifrågavarande besvär. I anseende till de skiljaktiga förhållanden, som med byvägar ega rum, synes ett sådant resultat snarare vinnas med bibehållande af den i lag stadgade grunden för deltagandet, nemligen det gagn, vägen för hvarje delegare medför; och ehuru vid bestämmandet häraf kunna möta svårigheter, torde dessa dock icke vara större, än att de kunna på vanlig tvisteväg undanrödjas.

I öfriga delar sammanfaller Herr *Orres* motion, likasom Herr *Sandstedts*, på det närmaste med ett vid sistlidna riksmöte till ordnande af ifrågavarande angelägenhet framställt förslag, hvilket icke vann Rikets Ständers bifall. Samman-

satta

satta Lag- samt Allmänna Besvärs- och Ekonomi-Utskottet, som öfver samma förslag afgaf utlåtande, yttrade, i fråga om äfven då föreslagen taxering och delning af byvägar genom af kommunerna utsedde gode män, att enär, äfven om man antoge, att byvägar icke äro att anse såsom byalagets enskilda tillhörighet, öfver hvilken de ega att efter godtfinnande förfoga, förhållandena på särskilda orter äro så olika, att de ej kunna genom ett allmänt stadgande regleras, ansåge Utskottet denna angelägenhet böra öfverlemnas åt byamännen sjelfva, hvilka ju alltid egde att, der öfverenskommelse om vägarnes delning och underhåll ej kunde åvägabringas, få tvisten sliten vid vederbörlig domstol.

Delande dessa åsigter, får Utskottet, i öfverensstämmelse med hvad i öfrigt här ofvan blifvit anfördt, vördsamt hemställa,

att *Herrar Orres och Sandstedts ifrågavarande motioner icke må vinna bifall.*

Stockholm den 21 Februari 1867.

På Utskottets vägnar:

ERIC SPARRE.

N:o 52.

Ank. till Riksd. Kansli d. 11 Mars 1867, kl. 5 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion rörande rättighet för snöploglag att nedtaga vissa hägnader.

Under anförande, hurusom den jordbrukaren åliggande tunga att vintertiden underhålla allmänna vägar i väsendtlig mån försvårades derigenom, att hägnader utefter vägarne uppfördes eller blifvit uppförda, har Herr *M. Svensson*

Bih. till Riksd. Prot. 1867. 7 Saml. 4 Afd. 8 Häft.